

Mediteransko matematičko natjecanje (memorijal Petera O'Hallorana)

Željko Hanjš, Zagreb

U svijetu se održavaju razna međunarodna natjecanja iz matematike za učenike srednjih škola. Najstarije od njih je **Međunarodna matematička olimpijada** (MMO) koja se održava svake godine (osim 1981. kada su održana samo neka lokalna matematička natjecanja), a okuplja države iz čitavog svijeta. Na prvoj, održanoj u Rumunjskoj 1959. g. bilo je sedam država (pored domaćina bile su još: Bugarska, Čehoslovačka, Mađarska, DR Njemačka, Poljska, SSSR), da bi na prošlogodišnjoj 46. MMO u Meksiku sudjelovala 91 država, a predviđa se da će ih u Sloveniji 2006. g. biti još i više.

Pored ovog svjetskog natjecanja postoje i neka druga lokalna međunarodna matematička natjecanja. Jedno od njih je **Balkanska matematička olimpijada** (BMO) koja se od 1984. g. svake godine održava početkom svibnja za države s Balkana, a na kojoj su do 1991. g. sudjelovali i učenici iz Hrvatske kao članovi jugoslavenske ekipe. Godine 1989. g. Split je organizirao, uz veliko zalaganje nastavnika matematike Vinka Bajrovića, 6. BMO.

Španjolska je europski predstavnik u WFNMC (World Federation of National Mathematics Competitions). Uz veliko zalaganje prof. dr. Francisca Bellot Rosada, dugogodišnjeg voditelja španjolske olimpijske ekipe na MMO, pokrenuto je 1998. g. jedno novo tzv. **Mediteransko matematičko natjecanje** (MMN). To je oblik lokalne matematičke olimpijade na kojoj mogu sudjelovati države s Mediterana, kao i one koje s ovima neposredno graniče. Njezini su ciljevi otkrivanje i poticanje mate-

matički nadarenih učenika srednjih škola. Na prvom MMN sudjelovale su svega četiri države: Grčka, Hrvatska, Slovenija, Španjolska. Zadnjih nekoliko godina na MMN sudjeluju: Alžir, Austrija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Grčka, Hrvatska, Slovenija, Španjolska i Turska, dok su na početku bili još i Gruzija, Izrael, Moldavija i Rusija.

Ovo natjecanje se održava u svakoj državi zasebno tijekom travnja ili svibnja, zbog toga što bi bilo teško naći neki termin za ovo natjecanje radi MMO i drugih natjecanja u pojedinim državama. Kako je namijenjeno boljim matematičarima, mi u pravilu pozivamo svake godine učenike koji su na Državnom natjecanju godinu dana ranije osvojili prvu, drugu ili treću nagradu. Svaka država može pozvati na ovo natjecanje po volji mnogo natjecatelja, ali se organizatoru u Španjolsku šalju samo rezultati najviše deset najboljih natjecatelja. Nakon što se sakupe rezultati iz svih država koje su imale to natjecanje, po određenim pravilima se određuju pragovi za prvu, drugu, treću nagradu i pohvalu. Tako može biti najviše jedna prva, najviše tri prve i druge, najviše sedam prvih, drugih i trećih, a pohvalu dobije svatko tko potpuno riješi jedan zadatak ili na dva zadatka dobije 5–6 bodova (od najviše 7 po zadatku).

MMN se kod nas održava tijekom travnja, a prije Državnog natjecanja. Kod izbora olimpijske ekipe pored uspjeha na Državnom natjecanju, rezultatima s dodatnog natjecanja, za izbor olimpijske ekipe uzimaju se u obzir i rezultati s upravo provedenog MMN.

Ovo natjecanje nosi ime prof. *Petera O'Hallorana*, matematičara iz Australije koji je napravio puno za širenje i uspješno provođenje matematičkih natjecanja širom svijeta, a sve dok mu je omogućavala neizlječiva bolest, dolazio je na MMO gdje je neprestano razgovarao s predstavnicima iz raznih država.

Na MMN, održanom 8. i 9. travnja 2006. g. sudjelovalo je 19 učenika koji su osvojili jednu prvu nagradu (Goran Dražić), dvije druge (Igor Čanadi i Luka Žunić), tri treće (Antonio

Krnjak, Melkior Ornik i Josip Saratlija), četiri pohvale (Marko Popović, Luka Rimanić, Mirko Čorić i Sanja Miklin), a sudjelovalo je još devet učenika (Iva Kasum, Ines Marušić, Igor Boban, Marko Erceg, Ivan Gavran, Dijana Marinčić, Ivan Šandrak, Filip Lavriv, Žaklina Bisaga).

Zadaci i rješenja s ovog natjecanja mogu se vidjeti u knjižicama *Matematička natjecanja* iz biblioteke *Elementarna matematika*.

$$\pi \approx 3.14$$

Učenici Srednje škole "Vladimir Gortan" iz Buja obilježili su 14. 3. kao *Dan broja π (Pi Day)*.

Učenice prvog (I. a) i drugog (II. a) razreda opće gimnazije prigodnim su plakatima uljepšali predvorje škole, a učenica četvrtog (IV. b) razreda opće gimnazije, Iva Mesarić je slatkim kolačićima u obliku broja π razveselila učenike i ugodno iznenadila profesoricu matematike Jasnu Jušić.

Prvo mjesto na Županijskom natjecanju iz matematike u Puli učenika drugog (II. a) razreda opće gimnazije, Vedrana Rafaelića, bila je kruna događanja *Dana broja π* .

Učenice I. a

1. Zupan, Antea
2. Stojaković, Klara

Učenice II. a

1. Andrlon, Mirta
2. Berak, Dijana
3. Grgić, Ivona

Učenice IV. b

1. Mesarić, Iva
2. Posavčević, Miran
3. Muftić, Una
4. Jurišević, Sara

Prof. Jasna Jušić
Srednja škola "Vladimir Gortan"
Buje, Školski brijeg 1